N°. 575.

DE GRONDWET.

1855.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . *f* 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . » 5.50.

ZATURDAG 31 MAART.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon,
Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . *f* 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . » 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden worden geplaatst tegen betaling van *f* 1, het zegel regt daaronder begrepen.

Bij verschillende gelegenheden werd door ons de meening voorgestaan, dat het den Staat niet geoorloofd is, meer aan belastingen te heffen dan tot voorziening in de Staatsbehoeften wordt vereischt, daarbij gerekend 't geen de voorzigtigheid gebiedt om als voorbehoedmiddel voor teleurstelling aan te nemen. Het deed ons genoegen, die meening ook te zien voorgestaan in het Voorloopig Verslag der Tweede Kamer over het wetsvoorstel tot afschaffing van den accijns op het gemaal. De leden, die omtrent dit punt met ons eenstemmig zijn in gevoelen, hebben dat volgenderwijs ontwikkeld:

Het regt tot het heffen van belasting is toch gegrond op het feit, dat de Staat aan de opbrengst behoefte heeft. Neemt men aan de ingezetenen meer aan belastingen af dan volstrekt noodig is, dan worden de op die wijze geheven gelden improductief. Zij kunnen beter worden besteed door hen, van wie ze worden geëischt. Daarenboven strekt zulk eene overbodige heffing van belastingen niet tot bevordering van een zuinig beheer. De ondervinding, ook der laatste tijden, heeft geleerd, dat de Regering bij het genot van te rijke inkomsten ligt tot overdrijving der staats-uitgaven of zelfs tot het doen van overbodige uitgaven wordt verleid.

Nu wisten de bedoelde leden wel, dat het zuiver overschot onzer staats-inkomsten in de laatste jaren tot uitdelging van staatsschuld is besteed; maar zij betwistten aan de Regering het regt, om met het doel van dan meer schuld te kunnen amortiseeren, heffing van belasting tot een te hoog bedrag in stand te houden. Elke staatsbegrooting, zeiden zij, loopt jaarlijks af. De daarop aan te wijzen middelen moeten naar de wezenlijke staatsbehoeften voor het dienstjaar berekend zijn, mogen niet hooger klimmen dan het vermoedelijk bedrag dier staatsbehoeften. Bestaat desniettemin, ten gevolge van meerdere opbrengst der middelen of van besparing op de uitgaven, bij het afsluiten van het dienstjaar een batig slot, dan behoort dit tot vermindering der staatsschuld te worden besteed. Voor 't geval echter dat een te groote aanwas van het batig slot blijkbaar wordt, behoort daaruit aanleiding te worden genomen om door nieuwe vermindering van belasting het evenwigt tusschen de staatsbehoeften en de lasten des volks te herstellen.

Inderdaad: eene *overdreven* zorg voor de toekomst, eene al *te ver gedreven* voorzigtigheid mag niet daartoe leiden, dat men de belangen van het *tegenwoordige* uit het oog verliest. Die »zorg« en die »voorzigtigheid«, waarop de tegenstanders van onze meening zich beroepen, worden niet zelden misbruikt, om ook de toekomst onverzorgd te laten. Het tegenwoordig Gouvernement althans heeft getoond, dat het, bij de beschikking over ruime middelen, niets voor de toekomst weet weg te leggen, of niets van de lasten van het tegenwoordige af te nemen; maar den overvloed alleen te besteden aan uitgaven, waarvan het nut, minst genomen, twijfelachtig is. Het zou eene onbillijkheid zijn, om de Natie langer jaar op jaar veel meer te doen opbrengen dan noodig is, zonder dat zelfs dit meerdere wordt besteed aan verligting van lasten voor de *toekomst*; om dat meerdere alleen te doen strekken tot bevrediging van de neiging tot noodelooze opvoering der Staats-uitgaven. Niets is billijker dan dat de uitgaven beperkt blijven binnen de grenzen van het noodzakelijke, zoo lang althans de Natie onder zware lasten gebukt moet blijven; en niets is regtvaardiger, dan dat het tegenwoordige geslacht mede eenig voordeel trekke uit den gunstigen stand van zaken, waartoe zijne offers zoo veel hebben bijgedragen.

Vermindering der Staatsschuld en vermindering van belasting behooren hand aan hand te gaan. Zoo wordt de toekomst gebaat en het levende geslacht geniet een deel van de vruchten zijns arbeids.

De staat onzer finantiën gedoogt dan ook allezins de toepassing van dat stelsel. Om tot die overtuiging te geraken, hebben wij niet noodig, vele woorden te bezigen. Daartoe is de vermelding van een enkel feit voldoende. De voorstellers der afschaffing van den accijns op de brandstoffen, hebben door cijfers aangetoond, dat de schatkist, zonder dat vrees voor een tekort behoeft te bestaan, jaarlijks omstreeks zes-en-twintig tonnen gouds aan vaste inkomsten missen kan; [illegible] proef op de som, het, door de Regering ingediende voorstel tot afschaffing van den accijns op het gemaal, waarbij toch, zonder dat dezelfde stelling opzettelijk *in cijfers* ontwikkeld is, een maatregel wordt aanbevolen, die het gevolg zou hebben, dat nagenoeg een gelijk bedrag aan de vaste staats-inkomsten zou ontnomen worden. Zeer te regt merkt dan ook, meenen wij, het Verslag op: »Er heerscht *op dit punt* »tusschen de Regering en de vijf voorstellers eene »overeenstemming, die tot gerustzstelling dienen kon »van hen, door wie de te doene stap als te gewaagd »werd beschouwd.«

(*) Hoedanig was de gesteldheid van Engeland, veertig jaren geleden? Overal vertoonde zich een ziekelijke toestand. De armoede nam op eene ontzettende wijze toe, en er grepen zelfs oproerige tooneelen plaats. Helderziende mannen evenwel toonden de oorzaken van het kwaad aan, en wezen op de middelen tot herstel. Er waren pijnlijke wonden in de Britsche Maatschappij. Hare geheele inwendige organisatie rustte op verouderde grondslagen. In het klassieke land der burgerlijke en individuële vrijheid waren, en zijn nog, voor een aanmerkelijk deel, de staats-instellingen in dier voege ingerigt, dat zij het algemeen belang des volks aan de belangen van sommigen ondergeschikt maken. De verkiezing van de Parlements-leden was, voor het meerendeel, in handen van de groote grondbezitters: de wetten des lands hadden dan ook in den regel ten doel, de belangen van deze te bevorderen. Naar die belangen was het belastingstelsel geregeld. Handel en fabriekmatige nijverheid hadden bijna alleen den druk der belastingen te dragen. Wat op Britschen grond door den landbouw kon voortgebragt worden, mogt niet, of niet dan tegen betaling van buitensporig hooge regten van buiten worden ingevoerd: de prijs der eerste levensbehoeften, van sommige grondstoffen voor de fabrieken en voor den scheepsbouw werd daardoor ver boven het natuurlijke peil opgedreven. Overal deed zich de hand eener oppermagtige aristocratie gevoelen.

Het grootste gedeelte van de inkomsten van den Staat sproot voort uit indirecte belastingen, invoerregten en accijnsen, en de vraag werd geopperd, of directe belastingen niet ver de voorkeur verdienden, omdat zij alleen konden strekken, om iederen ingezeten meer in evenredigheid tot zijn vermogen tot de algemeene lasten te doen bijdragen; een gewigtig beginsel van ieder belastingstelsel, dat door de vermenigvuldiging van indirecte belastingen geheel en al wordt verkracht. De pogingen der helderziende mannen werden in den beginne gedwarsboomd door de woelingen der chartisten en andere drijvers, die door geweldige middelen eene hervorming in de Maatschappij wilden tot stand brengen. De Regering, gedurende een geruimen tijd door eene meerderheid in het Parlement ondersteund, wier belangen en inzigten strookten met die van de groote grondbezitters, verzette zich tegen elke hervorming. In 1822 evenwel, werd, door toedoen van HUSKISSON, eene eerste poging aangewend tot verbetering; maar juist daardoor kreeg de wensch naar eene meer volledige hervorming meer kracht, en na dat de Parlements-hervorming, na jaren strijds, plaats had gevonden en de groote Manchestersche league tegen de graanwetten was ontstaan, werd eene nieuwe orde van zaken geboren. Onder de leus van *Free-trade*, die niet alleen vrijheid van handel beteekent, maar die ook vrijheid en de aanneming van meer onbekrompen beginselen ten doel heeft op het gebied van staatkunde en van godsdienst, zoowel dus in het stoffelijke als in het onstoffelijke, stelde sir ROBERT PEEL zijne groote plannen tot hervorming voor. De beruchte navigatie-acte werd afgeschaft; het stelsel van belastingen hervormd. En die proef is uitmuntend geslaagd, zoodat de regeringen, die elkander hebben opgevolgd, steeds zijn voortgegaan op den weg van vermindering van de indirecte belastingen, vooral, waar zij op de eerste levensbehoeften drukten. Het pleit is voldongen; de vraag is in Engeland alleen: *tot hoever zal men gaan?* Alle staatkundige partijen hebben in onze dagen het groote beginsel van den *Free-trade* gehuldigd, en eenige jaren geleden verhieven zich nog slechts zeer enkele stemmen in het Parlement ten gunste van het oude stelsel. De vooruitgang, wat den uitvoer van Britsche producten betreft, is sedert 20 jaren verdubbeld, en nu moge men beweren, dat de goudontdekkingen in Australië en Californië daartoe veel hebben bijgedragen: geheel alleen daaraan is dit verschijnsel niet toe te schrijven. Vergelijkt men toch de jaren 1841 en 1853 met elkander, dan ziet men, dat de uitvoer van Britsche producten in dat tijdperk eene waarde van ruim 47 millioen ponden sterling heeft bedragen, en trekt men daarvan af het verschil van den geheelen vooruitgang van den uitvoer naar de goudlanden, dan nog verkrijgt men een vooruitgang in 12 jaren tijds van meer dan 18¼ millioen ponden sterling of ruim 36 pCt., terwijl de uitvoer van Engelsche producten steeds afnemende was in de jaren, die de hervorming van het belastingstelsel voorafgingen.

Maar nog grootere voordeelen waren de gevolgen van de hervorming. De verlaging van de prijzen der eerste levensmiddelen was het middel tot verbetering van den toestand der mindere klassen, en de vrijere beweging van handel en nijverheid strekte tot uitbreiding van den binnenlandschen handel, waardoor het algemeene welzijn werd verhoogd.

Zietdaar, op welke wijze de heer VAN BOSSE de gevolgen schetst van de verandering van het Engelsche stelsel van handel en belasting. Een ieder zal moeten erkennen, dat Engeland in de laatste jaren reuzenschreden van vooruitgang heeft gedaan; en nu behoort de vraag toch wel ernstig in overweging te worden genomen, of het voorbeeld van Engeland ook niet navolging verdient in andere landen, waar men den door Engeland gevolgden dwaalweg zoo gereedelijk heeft ingeslagen? Wij zullen het antwoord op deze vraag, zoo als het door den heer VAN BOSSE zelf is gegeven, hier laten volgen; het is in deze oogenblikken, waarin verbetering van ons belastingstelsel de aandacht der Natie trekt en de zorgen der Wetgevende Magt vraagt, van dubbel gewigt.

»Schoon het verbodstelsel nimmer ten onzent zoo diepe wortelen heeft geschoten als in Engeland, schoon de toestand van ons Vaderland, zijne ligging en natuurlijke hulpbronnen van anderen aard zijn: er zijn niettemin punten van overeenkomst, die de overweging der vraag ook voor ons hoogst belangrijk maken. De hoofdbeginselen, door Engeland bij de verandering zijner handels-wetgeving in het oog gehouden zijn geweest: vrije mededinging van alle natien op de Engelsche markt, en het bezorgen van goedkoope levensmiddelen. Het eerste beginsel beheerschte onze handelswetgeving reeds lang voor dat men er in Engeland aan dacht; de uitbreiding, die er in de laatste jaren aan gegeven is, levert toereikende waarborgen, dat men op dat beginsel niet terug zal komen, maar het, vroeg of laat, van algemeene toepassing maken zal. Het accijnsstelsel is de grootste hinderpaal, dien men daarbij ontmoet.

»Maar geheel anders is het gelegen met het andere beginsel.

»Engeland maakte vroeger de levensbehoeften duur in het belang van zijn landbouw. Nederland doet het bij voortduur ten behoeve der schatkist. Het resultaat voor den verbruiker is hetzelfde. Belastingen op sommige eerste levensbehoeften waren overigens vroeger in Engeland ook niet geheel onbekend: zij bestaan er echter niet meer. *Brood*, *vleesch*, *zout*, *brandstoffen*,

(*) Vervolg en slot van de beschouwing over Mr. P. P. VAN BOSSE's »Voorrede« tot de vertaling van »HENRY DUNCKLEY, De vrijheid van handel en scheepvaart en haar invloed op nijverheid en volkswelvaart.« [Zie N°. 573].

zeep, *azijn:* al deze voorwerpen zijn in Engeland *vrij van alle verbruiksbelasting en betalen geene of onbeduidende invoerregten.* Bij ons zijn die alle belast. En, moge de belasting op sommige van deze voorwerpen al niet hoog zijn te noemen, zal men ooit kunnen beweren, dat de omstandigheid, dat zij alle belast zijn, dat de meeste daarenboven nog door de gemeentelijke belastingen worden getroffen, buiten invloed blijft op den toestand van de mindere klassen?

„Er zijn ongetwijfeld nog andere punten van verschil tusschen ons belastingstelsel en dat van Engeland. In verhouding wordt hier meer aan directe belastingen betaald dan daar. De verbruiksbelastingen op voorwerpen van weelde zijn in Groot-Brittannie opgevoerd tot eene hoogte, die hier te lande moeijelijk te bereiken zal zijn. De belangen van onzen buitenlandschen handel zijn van een anderen aard dan die van den Engelschen. Maar ook *dit* ontneemt niets aan het gewigt van de gronden, die tegen ons accijnsstelsel worden aangevoerd.

„Ik zal, intusschen, het belangrijke vraagstuk van de hervorming van ons belastingstelsel hier niet in het breede behandelen. Ik verlang alleen te wijzen op het groot gewigt daarvan. De moeijelijkheden, aan dusdanige hervorming verbonden, zijn mij, uit ondervinding, genoeg bekend. De voornaamste moeijelijkheid is daarin gelegen, *dat men ten onzent de schadelijke zijden van ons accijnsstelsel nog niet algemeen noch genoegzaam inziet en erkent;* meestal omdat de moed ontbreekt tot het omzien naar de middelen van herstel. Van daar het verschijnsel, dat zich in 1853, maar vooral in 1854, bij het opmaken der begrootingen van de staatsuitgaven heeft voorgedaan.

„Op het beginsel, om de grootst mogelijke spaarzaamheid in 's Rijks uitgaven met angstvallige naauwgezetheid te handhaven, zou de Regering gewis niet, gelijk zij deed, teruggekomen zijn, *indien zij inderdaad het accijnsstelsel zoo nadeelig achtte.* — Van daar die groote schroom, om een aanvang te maken met de zoo noodige hervorming. Ik zeg met opzet, *een aanvang* te maken. Niemand toch, die met onbevangen oordeel onzen geldelijken toestand overweegt, zal er aan denken, om met revolutionaire doldriftigheid alles overhoop te werpen. Wie bedaarde hervorming wil, is daardoor reeds een vijand van overijling. Maar zoo groot is de angstvalligheid, dat velen in het meest gematigde ontwerp van hervorming zelfs sporen van overijling meenen te zien: eene angstvalligheid, die voorzeker bij een groot aantal welgezinden niet zou bestaan, indien de overtuiging van de noodzakelijkheid der hervorming meer de algemeene ware. — Men is bij ons maar al te veel gelijk aan den man uit de fabel die, voor eene beek staande over welke geene brug is geslagen, zich aan den oever nederzet, in de hoop dat dat water toch eenmaal zal ophouden te vloeijen, opdat hij droogvoets aan de overzijde kunne komen!

„Mogt de openbare opinie hier te lande er eindelijk *algemeen* toe komen, om deze maatschappelijke wonde te peilen, en door hare onwederstaanbare kracht eene stelselmatige trapsgewijze hervorming van ons belastingstelsel te bevorderen! Mogen de lezing van het belangrijk werk van den heer DUNCKLEY en de overweging van de heilrijke gevolgen, die het beginsel, in Engeland aangenomen, voor dat land opleverde, er toe bijdragen om het gevoelen van velen, die nog aarzelen, te bepalen. Nederland wordt door zijne ligging en door den aard van de voornaamste takken van zijn volksbestaan, genoodzaakt tot eene vrije mededinging. Wanneer het de plaats wil blijven bekleeden, die het thans nog inneemt; wanneer het vooruit wil gaan, is het dan redelijk *dat men zoo hardnekkig vasthoudt aan een stelsel, dat noodwendig de strekking moet hebben, om de eerste behoeften des levens en van den arbeid duurder te maken*, vooral daar het de mededinging zoowel van het buitenland, als de binnenlandsche, wat het leveren dier behoeften aan den verbruiker betreft, zoozeer beperkt; dat om iedere groote gemeente eene douanenlinie trekt en dus ook het binnenlandsch verkeer zoo zeer belemmert? aan een stelsel derhalve dat noodwendig strekt om het arbeidsloon te verhoogen, zoo al niet door het cijfer van hetgeen aan den arbeider wordt betaald boven het natuurlijke peil op te drijven, dan toch door hem te verhinderen zijne levenswijze zoo in te rigten, dat hij met gelijke kracht en lust als elders zijne taak kunne verrigten? Is het redelijk, dat men zelfs het onderzoek van dit belangrijk vraagstuk schuwt?

„Mogten vele philantrophen ten onzent eindelijk leeren inzien, dat de zoo talrijke vereenigingen in ons midden, welke bevordering van de zedelijke belangen van de mindere klassen ten doel hebben, met meer vrucht zouden arbeiden, indien zij hunnen invloed meer algemeen bij dankbaren, dan bij de zoodanigen konden doen gelden, aan wie men in de eerste plaats den zoo moeijelijken pligt van geduld in tegenspoed voor oogen moet houden. Mogten zij er toe kunnen komen, om niet in iedereen, die, wat het accijnsstelsel betreft met hen van gevoelen verschilt, niets anders te zien dan een meer of min vermomd communist of socialist, of een eerzuchtige wien het om niets anders te doen is, dan om populariteit te bejagen, eigen grootheid en voordeel te bevorderen!"

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

De berigten nopens de conferentien zijn heden minder vredelievend dan die van de vorige dagen. De staatkundige horizon is weder eenigzins donker.

De *Morning-Post* meldt, dat het derde punt door de conferentie verzonden is naar de verschillende hoven, welke daar vertegenwoordigd zijn. De plenipotentiarissen waren niet bij magte hunne instructien met elkander in overeenstemming te brengen.

Rusland heeft geweigerd toe te stemmen in de vorderingen der Westersche mogendheden, met betrekking tot de beperking zijner magt in de Zwarte Zee.

Te gelijker tijd zijn het eerste en tweede punt op nieuw in discussie gebragt. Zij waren slechts geparapheerd met het oog op eene algemeene schikking, maar zijn niet bepaald aangenomen.

Men twijfelt er aan of de Czaar de door de geallieerden voorgestelde voorwaarden zal aannemen.

Het zou een zeer verklaarbaar verschijnsel zijn, dat de beraadslaging over het derde punt vele moeijelijkheden aanbiedt. Het geldt hier toch eene der meest belangrijke aangelegenheden. Het was ook met het oog daarop dat wij er vroeger op wezen, dat vóór het einde der conferentie nog veel wisseling mogelijk was: eene wisseling wel van dien aard, om vrees op te wekken.

In eene telegrafische depêche van gister werd onder anderen medegedeeld: De *Advertiser* meldt, dat graaf Buol in de conferentie het voorstel tot een wapenstilstand van tien dagen heeft gedaan. Door de Weener *Presse* wordt er bijgevoegd, dat men slechts de toestemming van Keizer Napoleon tot den wapenstilstand wacht. Er bestaat eene andere lezing van deze depêche, welke ons meer met de waarheid overeenkomstig voorkomt. Volgens die lezing namelijk zou in de conferentie een voorstel gedaan zijn, om een wapenstilstand te sluiten tot twee dagen vóór den dag, waarop de vijandelijkheden zullen hervat worden. Ergo, een *onbepaald* uitstel.

Te Parijs was het gerucht verspreid, dat de heer Drouyn de Lhuys naar Londen zou vertrekken om zich van daar naar Weenen te begeven. De *Moniteur* bevestigde gister dit feit op officiële wijze.

Men weet, dat er ook sprake van was, dat de graaf Nesselrode en de heer Manteuffel naar dezelfde stad zouden vertrekken. Ook Ali-Pacha begeeft zich derwaarts. Er zal dus te Weenen een waar congres van Ministers van buitenlandsche zaken plaats hebben; want daar zullen Oostenrijk, Frankrijk, Rusland, Pruissen en Turkije vertegenwoordigd zijn.

Aan de reis van den heer Drouijn de Lhuys naar Weenen, waar hij den heer Bourqueney bij de conferentien zal ter zijde staan, verdient wel eene vredelievende beteekenis gegeven te worden.

Uit Weenen wordt gemeld, dat lord John Russell door Z. M. den Koning van Pruissen is uitgenoodigd om het Paaschfeest te Berlijn door te brengen.

De generaal prins Gortschakoff, opper-bevelhebber van het Russisch zuider-leger is den 20 te Sebastopol aangekomen.

Uit Athene zijn berigten tot 21 Maart ontvangen. Het eenige merkwaardig feit daarin vermeld is, dat de Kamer van afgevaardigden zich tot een geregtshof heeft geconstitueerd om uitspraak te doen in de zaak van den generaal Spiro Milios, die, zoo als men weet, in het vorig ministerie de betrekking van minister van oorlog bekleedde. Op verzoek van den minister is eene commissie van enquete uit vijf leden bestaande door den president benoemd.

De nieuwe minister van Griekenland, de heer Condouriotis, zou binnen kort naar Konstantinopel vertrekken. Op aandrang van Engeland en Frankrijk heeft Griekenland er in bewilligd, dat het nieuwe tractaat eene clausule betrekkelijk de uitlevering van boosdoeners zal bevatten.

In de zitting van het Fransch Wetgevend Ligchaam van eergister, is de wet op de recrutering met eene meerderheid van 209 tegen 46 stemmen aangenomen.

De eerste kamer van Pruissen heeft de wet op de echtscheiding in haar geheel in stemming gebragt. Zij is aangenomen met eene meerderheid van 79 tegen 23 stemmen. De katholieke fractie heeft zich van de stemming onthouden.

Eene depêche uit Madrid, onder dagteekening van Dingsdag 27 Maart, meldt, dat de Cortes in hare zitting van dien dag een aanvang gemaakt hebben met de wet betrekkelijk den verkoop van geestelijke goederen. Het hof zou den volgenden dag naar Aranjuez vertrekken.

De kamer van afgevaardigden van Turijn heeft in hare zitting van den 29 met 101 van de 105 stemmen aangenomen het eenig artikel van de wet, waarbij de regering gemagtigd wordt, om voor de ligting van 1855 een contingent van 130,000 man op te roepen.

Uit Canton wordt, onder dagteekening van 17 Februarij, gemeld, dat de opstandelingen bij voortduring in eene dreigende houding blijven. De Fransche vloot heeft bij herhaling een aanval op Shangai beproefd, die echter wederom mislukte.

FRANSCHE POST.

Het feit der hervatting van het bombardement van Sebastopol was prematuur. Tot op den 17 hebben er slechts eenige schermutselingen plaats gehad.

Men spreekt nog altijd van een nieuw plan van aanval uitgaande van een hooggeplaatst gepensioneerd ambtenaar.

— De Keizerlijke garde vertrekt met veel geestdrift. Dingsdag jl. begaf zich een detachement op weg onder de herhaalde kreten van *Leve de Keizer; Leve de Oorlog.*

— De zittingen van het Wetgevend Ligchaam waren dezer dagen van weinig belang.

De wet op de recrutering en dotatie is bij voortduring aan de orde.

— Men zegt, dat het veel besproken artikel van den *Moniteur* aanvankelijk een zeer vleijend portret van Keizer Alexander bevatte. Later echter heeft men het raadzaam geoordeeld, dit gedeelte weg te laten.

— Het is stellig, dat onder de personen, die dezer dagen te Parijs gearresteerd zijn zich eenige priesters bevonden.

— Men spreekt hier veel van een nieuw werk van den heer Proudhon, dat eerdaags het licht zal zien. De oude vijand van den eigendom randt dit maal de spoorwegen aan en gispt zeer het stelsel der tegenwoordige spoorwegmaatschappijen.

— De moeijelijkheden, tusschen Mlle Rachel en den minister van staat gerezen, zijn nog niet beëindigd. Mlle Rachel wenschte onder medewerking van verscheidene Israëlitische tooneel-celebriteiten eene voorstelling te geven, ten voordeele eener Israëlitische weldadigheids-maatschappij; die voorstelling zou bestaan uit eene acte van Athalie, eene acte van Esther en de Misanthrope met Mlle Rachel in de rol van Celimène. De noodige toestemming werd daartoe niet verleend. Toen weigerde Mlle Rachel op hare beurt ook om voor te komen op het programma van eene soirée, het concert van Anges genaamd, ofschoon hare tegenwoordigheid aldaar van hoogerhand werd verzocht. Nu is de oorlog verklaard.

— Het vertrek van Mlle Rachel houdt bij voortduring alle dagbladen bezig. Men zeide zelfs, dat de beroemde tragedienne van voornemen veranderd is en dat zij in de volgende maand weder in het Théâtre Français zou optreden. Dit is echter onjuist. Wij kunnen verzekeren, dat het vertrek van Mlle Rachel thans zeker en onherroepelijk is.

— Dingsdag jl. is hier een verslag van generaal Canrobert nopens den aanval van eene hinderlaag van de Russen ontvangen. Die aanval, welke door generaal Bosquet persoonlijk werd geleid, is volkomen gelukt.

— Men schijnt het plan opgegeven te hebben om te Parijs en te Lyon vereenigde divisien voltigeurs en grenadiers te formeren.

— De heeren Don Juan Agea en graaf Bugnola zijn geaccrediteerd in hoedanigheid van commissarissen der Mexikaansche republiek bij de groote wereldtentoonstelling.

BELGISCHE POST.

Ten gevolge der zonderlinge incidenten, welke den ochtend van Maandag den 20 dezer kenmerkten, en nadat de heer Dedecker zich plotseling van alle verdere bemoeijingen, ten aanzien der zamenstelling van een nieuw kabinet onttrokken had, is de geachte afgevaardigde uit Luxemburg (den heer Tesch), die het eerst door den Koning hiermede belast werd, op nieuw door Z. M. uitgenoodigd om zich met deze taak te belasten, en werd hem daartoe de meest uitgestrekte volmagt verleend.

Zonder die taak bepaald aan te nemen of van de hand te wijzen, wist de heer Tesch in het belang van het land en der meening, welke hij is toegedaan, zijne staatkundige vrienden te raadplegen.

Ten gevolge van dat onderhoud en bij het bestaan eener andere combinatie, welke door de dagbladen van de clericale partij en door de mannen, die gereed waren, een nieuw kabinet zamen te stellen, officieel is aangekondigd, zag de heer Tesch zich gister verpligt te verklaren, dat hij de taak, welke hem op nieuw was opgedragen, niet kon aanvaarden, en hij, uit dien hoofde, van alle verdere stappen ten deze moest afzien.

— Naar aanleiding van het voorgaande, kan men zoo niet als zeker, althans als waarschijnlijk beschouwen, dat de *Moniteur* eerstdaags de benoeming zal behelzen van een ministerie, door de dagbladen van de clericale partij aangekondigd, en bestaande uit de heeren Dedecker (Binnenlandsche zaken), Ch. Orlain XIV (Buitenlandsche zaken), Mercier (Finantiën), A. Dumon (Openbare werken), Alph. Nothomb (Justitie), en generaal Greindl (Oorlog).

Binnenland.

's Gravenhage, 30 Maart.

Z. M. heeft aan J. Blindenbach Jz., op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als burgemeester van Aardenburg, en in zijne plaats als zoodanig benoemd P. L. Reepmaker, voorts tot majoor-kommandant der dienstdoende schutterij te Deventer benoemd W. C. Honck, voormalig 1ste luit. der artillerie van het leger.

Blijkens de opgaven tot dusverre bij het Depart. van Binnenl. Zaken ingekomen, heeft de algemeene collecte ten behoeve der noodlijdenden door den jongsten watersnood, wien het ontbreekt aan eigen middelen tot herstel van hun verlies of tot voorziening in hunne behoeften, opgebragt, in:

Noord-Brabant	f	14,882.41
Gelderland	„	46,250.29
Zuid-Holland	„	147,868.65
Noord-Holland	„	121,250.21
Zeeland	„	13,370.73
Utrecht	„	25,726.45
Friesland	„	27,925.21
Overijssel	f	18,840.31
Groningen	„	19,885.50
Drenthe	„	4,879.19
Limburg	„	8,813.59
Totaal	f	449,692.62

...arbij moeten nog eenige afzonderlijke giften worden ...oegd, zoodat het geheele beloop de som bedraagt van f 451,918.26½.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

Gezien het Koninklijk besluit van den 12den Maart jl, no. 43, houdende uitschrijving eener algemeene collecte door het geheele Rijk, tot ondersteuning der noodlijdenden ten gevolge van den jongsten watersnood;

Willende maatregelen nemen, ten einde zoo spoedig mogelijk, overeenkomstig het vierde lid van dat besluit, te kunnen overgaan tot bepaling van het aandeel van elke der door den watersnood geteisterde provincien in de opbrengst dier collecte;

Gezien de ingekomen opgaven van de opbrengst, waaruit blijkt, dat, voor zooverre tot heden kan worden nagegaan, eene gezamelijke som van f 451.918.26⁵ ten voormelden einde beschikbaar is;

Gezien de ingekomen berigten, waaruit volgt, dat door den watersnood hulpbehoevenden zijn getroffen woonachtig in de provincien Noordbrabant, Gelderland, Zuidholland en Utrecht.

Noodigt elk der collegien van Gedeputeerde Staten dier vier provincien uit, ten spoedige één zijner leden te benoemen, die te zamen zullen uitmaken eene algemeene commissie.

Die commissie wordt verzocht:

a. zich onverwijld, onder voorzitting van den Staatsraad, Commissaris des Konings in Gelderland, te vereenigen te Arnhem, ten einde zich te verstaan:

1o. over de vraag, in hoeverre de gelden, welke uit andere middelen dan de opbrengst der voormelde collecte, zijn verkregen, geacht kunnen worden toereikend te zijn, tot voorziening in *de eerste levensbehoeften* der noodlijdenden, die daarin niet zelve kunnen voorzien, en, bij ontkennende beantwoording der vraag, welk gedeelte van de opbrengst dier collecte voorloopig tot dat einde bestemd en alzoo afgezonderd moet worden, van hetgeen zal strekken tot tegemoetkoming in de verliezen, geleden door noodlijdenden, dien het ontbreekt aan eigen middelen *tot herstel van hun verlies;*

2o. over het aandeel dat aan iedere der vier genoemde provincien in het tot het eerst bedoeld einde af te zonderen gedeelte der collecte zal behooren te worden toegekend, waarbij zooveel mogelijk en in billijkheid zal dienen te worden gelet op hetgeen aan iedere provincie voor dat doel reeds uit andere bronnen is toegevloeid;

3o. over de regels en de wijze gelijkelijk in de onderscheiden provincien te volgen, bij het opmaken van de verliezen, geleden door de noodlijdenden, die in het bovenvermeld geval verkeeren;

b. zoo spoedig mogelijk den uitslag harer overwegingen betreffende de punten litt. a, 1o en 2o., vermeld, en hare daarop gegronde voorstellen aan hem Minister mede te deelen, opdat deswege onverwijld kunne worde beschikt, zooals zal bevonden worden te behooren;

c. zoodra doenlijk, nadat het bedrag der verliezen bij lit. a, 3o., bedoeld, naar de aan te nemen regels zal zijn opgemaakt, onder mededeeling van den uitslag van haren arbeid, aan hem Minister het vereischte voorstel te doen ter bepaling van het aandeel, dat aan elke provincie zal behooren te worden toegekend in het voor tegemoetkoming in die verliezen af te zonderen gedeelte van de opbrengst der algemeene collecte, waarbij mede, zooveel mogelijk en in billijkheid, zal dienen te worden gelet op hetgeen aan iedere provincie *voor dat doel* uit andere bronnen mogt zijn toegevloeid.

Ten behoeve der noodlijdenden door de overstrooming is nog bij Burgemeester en Wethouders alhier, ingekomen als bijdrage voor de collecte, van den heer Nefville D. Goldsmidt de som van honderd gulden.

* Het heeft H. M. de Koningin behaagd voor een aanzienlijk getal exemplaren in te teekenen op het gedicht voor de noodlijdenden ten gevolge van den watersnood, vervaardigd door onzen stadgenoot, den heer W. L. van Bijleveld.

* Gister avond is er in den Kon. Franschen Schouwburg alhier een groot vocaal en instrumentaal concert door de gezusters Ferni, ten voordeele van de noodlijdenden door den watersnood gegeven. Het werd zeer druk bezocht en heeft, na aftrek van eenige onvermijdelijke onkosten ten bedrage van ongeveer f 30, zuiver opgebragt eene som van f 555.14. Behoeft het gezegd te worden, dat het bewonderenswaardig spel dezer jeugdige toonkunstenaressen weder algemeen genoegen heeft verschaft en dat zij bij herhaling werden teruggeroepen. Allen, die haar eenmaal gehoord hebben zullen beseffen dat haar ruime blijken van goedkeuring van tevredenheid te beurt gevallen zijn. En verdienden zij die dubbel niet in hoogere en dubbele mate, nu zij en anderen, die aan dit concert deel namen, hunne talenten ten nutte van ongelukkigen aanwendden? Wij hopen, dat het publiek nog meermalen in staat zal worden gesteld die jeugdige virtuosen vóór haar vertrek te hooren. Wij vernemen met genoegen, dat zij aanstaanden Maandag avond, in de societeit de *Vereeniging* aan eene soiree muzicale zullen deelnemen, tot wier bijwoning ook voor niet-leden dier Societeit de gelegenheid geopend is.

* De tentoonstelling van teekeningen enz., door het schilderkundig genootschap *Pulchri Studio* bijeengebragt, om, ingevolge magtiging van Z. M. te worden verloot, ten voordeele van de ten gevolge der overstroomingen noodlijdenden, was talrijk bezocht. Ook HH. KK. HH. Prins en Prinses Hendrik der Nederlanden, Z. D. H. de Hertog en Prinses Anna van Saxen-Weimar, hebben de tentoonstelling met een bezoek vereerd en een aanzienlijk getal loten genomen.

* Z. D. H. prins Nicolaas van Nassau is heden morgen met den eersten spoortrein uit deze residentie naar Amsterdam vertrokken, om van daar naar HD. staten terug te keeren.

* Gisteren avond heeft in de Groote Kerk door den Weleerw. heer Ds. Jas, de plegtige inzegening plaats gehad van de nieuw aangekomene ledematen, wier getal bedroeg 556, waaronder zich bevonden 44 militairen van het garnizoen en een niet onaanzienlijk getal personen, dat tot andere gezindheden had behoord.

* Naar men verneemt, zijn onze stadgenooten, de heeren J. L. Leefers en D. Boer. bekroond met zilveren medailles wegens de door hen voor de thans gehouden tentoonstelling van tuinbouw, toegezonden tuinsieraden.

* Gisteren is in het bosch tegenover de societeits-tent in eene spanendoos gevonden het lijkje van een pas geboren kind, dat zich reeds in een verren staat van ontbinding bevond.

* Ook is gisteren uit een der vijvers van het bosch het lijk opgehaald van den brigadier H., van het alhier in garnizoen liggend regement, die reeds sedert lang vermist was.

* Uit het door bestuurders der Vereeniging tot verbetering van den werkenden en dienstbaren stand, opgemaakt jaarlijksch verslag (April 1854—55) blijkt, dat men een aanzienlijk getal werklieden en dienstboden heeft kunnen plaatsen. Eene tijdelijke ondersteuning is uitgereikt aan eenige werklieden, die door bekomen onheilen in hun werk verhinderd zijn geworden te werken. Aan 12 personen, die meer dan twaalf jaren in eene en dezelfde betrekking zijn werkzaam geweest en bewijzen van goed zedelijk gedrag hebben kunnen leveren, zijn eervolle getuigschriften en medailles uitgereikt. Het wegruimen van sneeuw levert nog voortdurend moeijelijkheden op, daar het niet mogelijk is met het aantal werklieden, waarover de Vereeniging te beschikken heeft, in één dag de sneeuw bij alle deelhebbers weg te ruimen.

* Dezer dagen zijn van wege het departement van Marine uit de modelzaal eenige voorwerpen afgezonden naar de groote tentoonstelling te Parijs, waaronder zich in klein model bevond de boeijer, die in der tijd door het Nederl. gouvernement aan Z. M. den Keizer aller Russen ten geschenke is aangeboden.

* Uit Maastricht meldt men, dat vele kiezers voornemens zijn tot lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal te kiezen den heer Limpens, oud lid dier Kamer, die zich bereid verklaard heeft die betrekking aan te nemen, zoo hij daartoe benoemd mogt worden.

In den *Courrier de la Meuse* treft men een brief aan van den heer Eduard Sassen, grondeigenaar en wethouder te Beerlen, waarin deze te kennen geeft, dat, indien de keuze van de meerderheid der kiezers op hem mogt vallen, hij bereid is de betrekking van lid der Tweede Kamer te aanvaarden, en dat hij zich beijveren zou, naar zijn beste vermogen, de belangen van het hertogdom te 's Hage voor te staan.

De *Courrier* zegt echter, dat er alle reden bestaat om het daarvoor te houden, dat bij de manifestatie ten voordeele van de kandidatuur van den heer Limpens, de heer Sassen van Meesenbroek, wel van de zijne zal afzien.

Z. M. de Koning heeft, bij kabinetschrijven van 24 dezer, no. 75, goedgekeurd de gedane verkiezing door de afdeeling Taal-, Letter-, Geschiedkundige en Wijsgeerige Wetenschappen van de Kon. Acad. van Wetenschappen, tot gewone leden, van de heeren Is. A. Nijhoff, te Arnhem; W. G. Brill, te Zutphen; G. W. Vreede, te Utrecht; G. H. M. Delprat, te Rotterdam; L. Ph. C. van den Bergh, te 's Gravenhage; W. J. A. Jonckbloet, te Groningen, W. Moll, te Amsterdam; J. van Hall, te Utrecht; H. J. Koenen, te Amsterdam; J. de Wal, te Leijden en J. R. Thorbecke, te 's Hage. (*Amst. Ct.*)

Wij lezen het volgende in de *Amsterdamsche Ct.:*

Het heeft de aandacht getrokken van de *Grondwet,* dat door ons eenige regelen zijn gewijd aan den stand der zaak van den heer van Vliet. Wij zullen des betreffende alleen verklaren, dat eene gunstige beschikking door den minister op het door ons besprokene adres en missive niet zou te achten zijn eene concessie van de regering, maar een blijk dat zij is doordrongen van hetgeen, «het gemeen overleg» tusschen gouvernement en vertegenwoordiging, zooals deze zich uitsprak bij de behandeling van het rapport der commissie, medebrengt.

Gisteren is Z. M. de Koning te Amsterdam aangekomen, en met geestdrift door de menigte begroet.

Op morgen zal van de werf *de Boot,* in de groote Wittenburgerstraat te Amsterdam, te water worden gelaten, het nieuwe gebouwde barkschip *Koning Willem III.*

De *Nederlander* meldt, dat zijne vrienden in geenerlei verband staan tot de vereeniging «Koning en Vaderland» en voor hare aanbevelingen niet verantwoordelijk zijn.

Vier visschers met hunne schuiten geraakten den 28sten dezer op de Zuiderzee zoo vast in het ijs, dat zij niet anders dan den dood voor oogen zagen. Door middel der te Vollenhoven geplaatste ijsboot, en na de grootste krachtsinspanning, is het gelukt in den laten avond van dien dag de ongelukkigen behouden aan wal te brengen.

Gisteren is met goed gevolg van de werf der Nederl. Stoomboot-Maatschappij te Feijenoord te water gelaten het ijzeren stoomschip *Batavier,* bestemd voor de vaart tusschen Rotterdam en Londen.

Niet onjuist wordt ook door de *Gron. Ct.* er op gewezen, hoe het failleren toeneemt, naarmate men te eerder in accoord treedt met de gefailleerden. Daar het accoord slechts dient te strekken, om den ongelukkigen, maar eerlijken koopman, die door buitengewone omstandigheden zich in zijne berekeningen ziet teleurgesteld, zoo 't kan van schande te redden, wordt het niet ondienstig, tegen de tegenwoordig soms te gemakkelijk te sluiten accoorden te waarschuwen, omdat het anders een middel zou worden voor oneerlijken, om zich, gesteund door de wet, te verrijken. De *Gron. Ct.* meldt namelijk:

«Sedert eenige jaren hebben te Groningen verscheidene faillietverklaringen plaats gehad. In 1853 bedroeg dat getal negen, terwijl het over dat jaar te Amsterdam 38, te Rotterdam 17 en te s' Gravenhage 14, en in de overige steden van ons vaderland veel minder bedroeg dan hier, uitgenomen Leijden, hetwelk over dat jaar met Groningen gelijk stond. In 1854 is het getal der personen, welke in staat van faillissement zijn verklaard, hier ter stede niet zoo groot geweest. Door de meesten der gefailleerden wordt gewoonlijk een accoord aangeboden, en veelmaals door de crediteuren, uit vrees, dat zij anders niets zullen ontvangen, aangenomen. Hiermede wordt de gefailleerde weer gezuiverd, en niet lang daarna ziet men onzen koopman wederom herrijzen, veel grooter dan te voren. In vroegeren tijd was eene failliet-verklaring zeldzaam, en was het eene schande; thans schijnt het maar eene bijzaak.»

Als een tegenhanger wordt echter uit Groningen geschreven, dat door den ijver van den offic. van justitie aldaar, dezer dagen een gefailleerde is gearresteerd, wiens aan zijne crediteuren aangeboden en door dezelven aangenomen accoord slechts wachtte op de homologatie der regtbank. In plaats van eene homologatie gaf echter de regtbank een bevelschrift van gevangenzetting, daar men er achter was gekomen, dat de gefailleerde, vóór zijne faillietverklaring, eene aanzienlijke partij van zijn goed geborgen en dus verduisterd had.

Leiden, 29 Maart. Heden is alhier tot doctor in de regten gepromoveerd de heer Ch. A. Holsboer, van Zutphen, na verdediging van *Theses Juridicae Inaugurales.*

§ **Hoorn**, 29 Maart. Dezer dagen heeft men vernomen de ontvlugting van den vader uit het jongens en meisjes weeshuis der Hervormde gemeente alhier, waarin men onlangs het ongeval te betreuren had van een weesmeisje van pas 18 jaren, dat van een mannelijk kind verloste, en van welk het lijkje in het secreet gevonden werd.

Die ontvlugting is en blijft eene vreemde geschiedenis, en de geruchten daaromtrent zijn velerlei. Te wenschen is het, dat de in omloop zijnde geruchten onwaar mogen zijn, vooral voor den man, die gebuwd en vader is, doch het feit der ontvlugting geeft gereede aanleiding tot vermoedens ten aanzien van een man, die vroeger in groot aanzien in dit huis was en veel vertrouwen genoot.

Zwolle, den 29 Maart. Tengevolge van den verbazenden afvoer van het Vechtwater, waardoor een gedeelte van den Maatgraven dijk is weggeslagen, is de afstrooming op het kanaal de nieuwe Vecht zoo sterk geweest, dat een gedeelte van de landhoofden van het oude Verlaat zijn uitgespoeld, waardoor het gebint der ophaalbrug over dat Verlaat is verzet. Van stadswege is men reeds bezig dit te herstellen, doch de passage door de Watersteeg is inmiddels voor rijtuigen gesloten.

— Naar men verneemt, heeft de heer van Loon, predikant bij de Herv. gemeente alhier, het op ZWEerw. uitgebragt beroep naar Leijden aangenomen.

— De gisteren alhier gehouden Palm-paardenmarkt, was, even als het vorig jaar druk bezocht. Was het getal paarden aanzienlijk en daaronder zeer schoone: niet minder groot was de toevloed zoowel van vreemdelingen als ingezetenen. Schoon de paarden over het algemeen hoog in prijs waren was de aankoop door vreemdelingen toch aan-

wienlijk en zijn hooge prijzen besteed. Het heerlijk weder heeft dien marktdag zeer begunstigd in velerlei artikelen van handel.

Leeuwarden, 27 Maart. Met betrekking tot de aan de heeren Heemstra c. s. verleende concessie tot den aanleg en de exploitatie van den Noordelijken spoorweg, kunnen wij thans nog het volgende mededeelen:

De weg zal loopen van Harlingen, over of langs Franeker, Leeuwarden, Meppel, Zwolle, Almelo, tot de Hanoversche grenzen, in de rigting van Rheine, met eene lijn van Leeuwarden, tot Groningen. Aan de concessionarissen is wijders de voorkeur toegekend voor den aanleg van een spoorweg van Groningen tot de Hanoversche grenzen, in de rigting van Leer, mits zich binnen een jaar, nadat de Hanoversche regering zich tot aansluiting in die rigting zal hebben bereid betoont, verklarende, of zij de concessie voor die lijn, willen aanvaarden. Gelijke voorkeur is hun mede toegekend voor eene verbinding, vooreerst: van de lijn Zwolle, Almelo met den Rijnspoorweg te Arnhem, over Deventer en langs den regter of linker IJssel-oever, naar gelang, de militaire belangen dit vorderen, en ten andere: voor de verbinding van Zwolle met Kampen. Deze voorkeur zal onvoorwaardelijk gelden tot de voorloopige verleende concessie tot verbinding van Harlingen met Groningen en met de Hanoversche grenzen in de rigting van Rheine, definitief zal zijn geworden. De geconcessioneerde wegen zullen binnen zes jaren na de dagteekening van het verleenen der definitieve concessie voltooid en in exploitatie gebragt moeten zijn. De concessie eindelijk is verleend voor 90 jaren. *(Hbl.)*

Ingezonden Stukken.

Mijnheer de Redacteur!

De *Staats-Courant* van heden maakt de sommen bekend, die, ten behoeve van de noodlijdenden bij den Watersnood, door de liefdadigheid zijn bijeengebragt.

Die opgaven zijn gegeven per *provincie*. Zou het evenwel niet doelmatig zijn, wanneer het Ministerie van Binnenlandsche Zaken in één of meer bijvoegsels het bedrag der ingezamelde giften *per gemeente* publiceerde? Dit zou, meen ik, eene interessante geschiedkundige bijdrage zijn voor de toekomst.

Indien de regering van 1809 en die van 1825 niet aldus gehandeld hadden: ik geloof, het ware u onmogelijk geweest, om het zeer interressante overzigt te leveren van het bedrag der in die jaren ingezamelde giften, waarmede gij dezer dagen velen uwer lezers aangenaam verrast hebt. Volgens uwe opgave toch, waren de cijfers ontleend aan de *Koninklijke Courant* van 1809 en de *Staats-Couranten* van 1825 en 1826; en nu meen ik, dat, na ons, niemand, dan alleen op gezag van uit den aard der zake minder officiële bronnen, zal kunnen nagaan, wat de algemeene liefdadigheid ten behoeve van den watersnood van 1855 heeft te zamen gebragt.

Ik hoop dat UEd. zoo beleefd zult zijn om *deze eenvoudige opmerking* in Uw blad op te nemen; welligt kan zij den Minister van Binnenlandsche Zaken overhalen, om, met de publiekmaking, der giften *per gemeente*, velen beminnaren der Statistiek aangenaam te zijn en, in deze het voetspoor der regering van 1809 en 1825 te volgen.

Met achting enz. Uw bestendige lezer.

's Hage 30 Maart 1855

WelEdele Heeren.

Met het onderstaande te plaatsen, zult UEdele mij ten hoogste verpligten.

In het dagblad »*de Grondwet*» no. 568 van den 23 dezer maart UEd. zoo vriendelijk, mijne beschouwingen en denkwijze omtrent het weduwenfonds te Winkel en Rietveld op te nemen. Sedert zijn op dat mijn schrijven twee antwoorden bij u ingekomen en geplaatst. Dit is juist hetgeen ik verwacht had, en ik moet vooraf zeggen dat beide antwoorden mijne denkwijze geenszins hebben doen veranderen, doch wel dat het doel, waartoe ik schreef bereikt is. Dit was immers, om de aandacht van 's Lands Regering op dat punt zoo het mogelijk ware nogmaals te vestigen en haar de noodzakelijkheid te doen inzien van eene wettelijke bepaling voor de bestaande en op te rigten weduwen en andere fondsen. Die noodzakelijkheid is mijns inziens, daarom aanwezig, omdat er verschil van opinie bij het publiek bestaat omtrent de deugdelijkheid en zekerheid der bestaande fondsen. Wat mij betreft, ik verklaar rond uit vertrouwen te stellen in het fonds van te Winkel en Rietveld en geene deugdelijkheid te zien in de officieel erkende fondsen. Het is om die reden, dat ik lid ben van het eerste fonds, en ik heb dat reeds in no. 568 medegedeeld. De reden, waarom ik de deugdelijkheid der officieel erkende fondsen niet erken, is daar in gelegen, dat ik meen, dat wanneer men tot zulke hooge prijzen het lidmaatschap van eenig fonds moet kopen, het verstandiger en voordeeliger is die jaarlijksche of in eens te storten premien zelf te bewaren en renten van renten op te leggen, ten einde bij sterfgeval daarvan meerdere profijten te genieten. De ruimte van een dagblad gedoogt niet, om deze meening met cijfers te bewijzen; doch daar ik de redactie in mijn vorig schrijven reeds verzocht heb, om hun, welke er belang in stelden, mijn naam mede te deelen, zoo blijf ik altijd bereid daartoe ten alle tijden mijne denk- en zienswijze door cijfers aan belanghebbenden te staven, opdat door beide zienswijzen aan daadzaken te toetsen, de waarheid en zekerheid aan den dag kome.

Wat nu betreft het antwoord uit Utrecht op mijn schrijven gekomen: ik geloof daarop zeer kort te kunnen zijn. Indien men lid blijft, is mijne zienswijze, dat men eenig vertrouwen hebben moet in dat geen, waarvan men deelgenoot is, al wil men het daaruit voortvloeijende voordeel ook slechts bezigen, om zijn ligchaam des noods ter aarde te doen bestellen. Waarlijk, dien geleerden schrijver is het niet onbekend, dat het begrafenisfonds van den heer Jut, zulks oneindig goedkooper doet, en dat door het besparen van 50 pCt. op de nu nog te betalen premiën van het weduwenfonds, men spoedig herkrijgt wat dan nu, als nutteloos verspilt kan beschouwd worden. Daarenboven wat deert *grooten geleerden mannen* hunne begrafenis? Is niet *de onsterfelijke, groote en éénige Bilderdijk* door zijne vrienden *eervol* begraven zonder dat hij zelf, of zijne erfgenamen eene cent daartoe hebben bijgedragen. Ik voor mij zou mij nu nog vereerd gevoelen, indien ik daartoe had medegewerkt en ik ben overtuigd dat de schrijver uit Utrecht, die het zijne daar aan gedaan heeft, zich dat nog wel zal herinneren; en daar de geëerde redactie »der *Grondwet*» aan zijn Ed. uitgedrukt verlangen om mijn naam te kennen, wel reeds zal voldaan hebben, zoo geloof ik, dat de Utrechtsche schrijver wel zal gelooven, dat mijn schrijven niet voorspruit uit eenig belang in de directie, maar om de waarheid te doen zegevieren.

Wat het antwoord uit Amsterdam betreft: het spijt mij dien schrijver geen meerder uitgebreid antwoord schuldig te zijn, die schrijver toch erkent zelf geen lid meer te zijn van het weduwfonds te Winkel en Rietveld; hij heeft dus in het bestaan van dat fonds geen het minste belang meer, en ik moet het erkennen door zijn bedanken voor dat lidmaatschap handelde hij consequent; doch mijn schrijven geschiedde alleen voor belanghebbenden: ik zoek geen nieuwe leden door mijn schrijven aan te winnen, dat is mijn doel niet, daar ik alleen wensch dat het getal leden in het belang van het weduwenfonds slechts zooveel toeneme als er door sterfte als anderzins ontvallen. *Dan zal het fonds blijven bestaan;* echter zal het mij aangenaam wezen ook aan *dien* schrijver, in persoon omdat hij twijfelt, zoo het noodig is, met cijfers te bewijzen dat al hetgeen ik schreef waarheid was, en op goede en onfeilbare gronden berustte.

Hiermede mijne taak volbragt hebbende zoo blijve ik met achting. Uw bestendige lezer.

Mijnheer de Redacteur!

Met belangstelling sloeg ik de opsomming gade der Nederlandsche liefdegiften in de jaren 1807, 1809, 1825 en die van 1855, waarvan No. 571 der Grondwet ons zulk eene volledige statistiek gaf.

Oppervlakkig zou de opgave der daar genoemde cijfers ons over een zekeren teruggang der Nederlandsche liefdadigheid moeten doen blozen, ware het niet dat wij bekend waren met zoo menig middel tot aanprijzing van geheime liefdadigheid, waarvan vooral de laatste dagen zulke afdoende bewijzen gaven. Neen, wij vertrouwen dat die zin tot weldoen nog in even groote mate het eigendom van elk regt geaard Nederlander is, doch dat de uitoefening daarvan zich misschien minder openbaart, daar zij gesplitst is in openlijke en geheime liefdadigheid, en hoewel wij de laatste bij uitnemendheid achten en roemen, zoo moeten wij het echter in dezen zeer betreuren, dat wij allerwege zoovele commissien zagen constitueren, die niet alleen als om strijd voor de algemeene erkende ellende, maar voor sommige streken, dorpjes, ja voor enkele individu's afzonderlijk ons onze liefdegiften als het ware afpersten. Zoo zagen wij sommige streken, die het geluk hadden door familie- of handels-relation zich alhier te doen representeren, bevorregt werden, ten koste van anderen, wier nood even groot zoo niet grooter was; zoo zagen wij weder het ongelukkig verschijnsel dat Godsdienstige gezindheden tegenover elkander stonden, terwijl toch de nood van Jood of Christen evenzeer moest gelenigd worden; ja zoo zagen wij de goede bedoelingen van den Koning door zoo velen tegengewerkt en groote sommen, die den staat ten behoeve der algemeene ellende toekwamen, in handen gesteld van enkelen, die daarmede weêr enkelen bevoorregten en alzoo alle maatregelen van landswege voor eene zuivere strikt regtvaardige bedeeling den bodem insloegen.

Ten einde de stad mijner inwoning zoo mogelijk te zuiveren van den blaam van liefdeloosheid, die uit uwe bovengenoemde statistieke opgave blijkt, haar aan te sporen tot algemeene liefdadigheid, met bestrijding van die velen, die zich als commissien vestigen ten voordeele van sommigen, ten koste van andere, en eindelijk zoo mogelijk tot aankweeking van één algemeen liefdadigheids-systema, verzoek ik U, Mijnheer de Redacteur, deze regelen te willen plaatsen.

Rotterdam, 29 Maart. *Uw geabonneerde.*

[Wij plaatsen dit Stuk gaarne, zonder evenwel de gevolgtrekkingen van den schrijver te kennen, of eenigermate toe te geven, dat onze Statistiek eene andere strekking zou gehad hebben, dan om eene historische bijdrage van interessanten aard te leveren. Door verschillende cijfers van onderscheidene tijdperken naast elkander te plaatsen, hebben we lof, evenmin als blaam, van welke gemeente ook, bedoeld; en 't komt ons voor, dat het zeer moeijelijk zou zijn, om, uit die cijfers met eenige juistheid tot de meerdere of mindere mate van weldadigheidszin te besluiten. Daartoe schijnt ons de maatstaf niet toereikend. RED.]

Correspondentie.

De brief van Mlle. Geismar, bij ons te laat ontvangen om heden geplaatst te worden, zal morgen in ons blad worden opgenomen.

Per Telegraaf.

Madrid, 29 Maart. In den nacht van Dingsdag op Woensdag is een zeker aantal officieren van de nationale garde bijeengekomen; zij besloten een stap te doen om het Gouvernement te dwingen het ministerie in een democratischen geest te wijzigen.

Zij hebben zich naar Espartero begeven en al de vastheid van den maarschalk was er noodig om pogingen van geweld tegen de regering te weren.

Dientengevolge heeft hij een wetsontwerp ingediend, waarbij aan de nationale garde verboden wordt over staatkundige zaken te delibereren.

Advertentien.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 30 Maart 1855.

Nederland.	Pct.		Rusland.	Pct.	
Ned. W. Schuld.	2 1/2	62 1/16 3/8	Hope 1798/1816	5	102 1/4
Dito Certificat.	3	73 3/4	Dito 1828/1829	5	
Dito Dito.	4	91 3/8	Cert. 1831/1838	5	
O. I. Leening	4	90	Dito Dito	4 1/2	
Amort. Syndic.	3 1/2		Dito *Hope*	4	76 1/4 1/8
Hand.-Maats.	4 1/2		Dito *Stieglitz*	4	
Belgie.			Dito dito 5e Ser.	4	
Certificaten	2 1/2		Dito 1854	5	81 15/16
D° *Rotschild*	2 1/2	50 1/4 5/16	Inschr. Assig.	6	
Frankrijk.			Certific. dito.	6	
Obligatien	3		**Polen.**		
Spanje.			Obligatiën	4	69 7/8
Nieuwe	1	18 5/16	**Oostenrijk.**		
Dito Buitenl.	3	37 1/2			
D° Binnenl. c/m.	3	31 3/4			
Bew. Sp. Com.		5 5/16	Metaliek	5	63 9/16
Amort. Schuld.			Dito bet. Amst.	5	74 7/8
Portugal.			Dito Nation.	5	68 3/8
Londen nieuwe.	3	38 7/8	Dito 1847	2 1/2	32 11/16
Dito uitgest.	4		Dito 1851/1852	2 1/2	32 11/16

Mexic. te Londen, 3 pct. 19 13/16, 20; dito Onb. 19 15/16, 20; Gren., te Lond. Onb. 15 3/8, 1/4; dito Uitg. 6 5/16; Venez. 3 3/4 pCt. 25 1/4, 1/2.

De markt was heden met weinig affaire onbeduidend, met uitzondering echter in Oostenrijksche fondsen, welke hooger gezocht waren.

FRANKFORT, Donderdag 29 Maart. Metalliek 65 3/4; Spanje 1 pCt. 31 1/4; dito binn. 3 pCt. 18 1/4.

LONDEN, Donderdag 29 Maart. Consols op 93; N. Mexic. 3 pct. 20 1/4, 3/8; Venezuela 28 1/4, 1/2; Gren. 6, 6 1/4; Spanje 1 pct. 18 1/4, 3/8.

PARIJS, Donderdag 29 Maart. Fr. 3 pct. 70.20; binn. 3 pct. 31 7/8; dito 1 pct. 18 1/4.

WEENEN, Donderdag 29 Maart. N. Metall. 82 1/4; Nat. 87 3/8; Lombarden 101 1/4; Loten 1854 105 3/4; Zilver 25; sel op Londen 12.10; dito op Parijs 145 1/4.

Doorgaans goed onderrigte bladen blijven hoop koesteren op een gunstigen uitslag der conferentien.

MADRID, Woensdag 28 Maart. Sp. 3 pct. 32.30; dito pct. 18.25.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.